

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon sz. 229)
Fiume, Gardinata del Sasso Bianco 3., I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre... 24 kor. — Negyed évre... 6 kor.
Fél évre... 12 kor. — Egy óra... 2 kor.
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 6 FILLÉR:
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fill.

Szerbia fegyverszünetet kér.

Przemysl teljesen felszabadult. - Felmentő csapataink bevonultak a várba. - Az oroszok kiűrték Galiciát. - Orosz foglyok lázadási kísérlete Németországban. - Jelentés Antwerpen ostromáról. - A román trónváltozás.

Bár tisztában voltunk vele, hogy a szerb ellenállás nem tarthatja már sokáig magát, ma mégis óriási meglepetést hozott számunkra egy római cenzurázott távirat, mely azt jelenti, hogy Szerbia hivatalosan arra kérte az olasz kormányt, hogy eszközöljön ki számára a monarchiánál fegyverszünetet. Hivatalosan még nem erősítették meg ezt a legújabb szenzációt, de abból, hogy a cenzura akadálytalanul keresztülbozsátotta a hirt, biztosra vehetjük, hogy a nagyjelentőségű esemény tényleg meg is történt.

Északi offenzívánk ragyogó sikere, hogy az oroszok által ostromolt Przemysl vára teljesen felszabadult. Az ellenséges körülfal megsemmisült, csapataink megverték a velük szembeálló orosz sereget és benyomultak a felszabadított várba. Az oroszok visszavonulása egyre nagyobb mérvűket ölt, csapataink és a németek egyre nagyobb eréllyel üldözik őket és igen sok galíciai helységbe, mely eddig orosz közigazgatás alatt állott, visszatérhettek az osztrák hatóságok.

Antwerpen tizenkétnapos ostromáról részletes jelentést adott ki a német főhadiszállás. Ennél a bámulatos haditényről nem szorultak a szokásos szűk szavak közé a német jelentés, mely így végződik: Meghódítottuk tehát az utolsó belga erődöt, a bevéhetetlen Antverpent! A menekülő antverpeni sereg Ostendébe igyekszik, de a németek gyilkos ágyutüzzel üldözik őket és valószínűleg elvágják a menekülők útját.

Mai táviratainkat itt adjuk:

GRAND CAFE' BORSA
FIUME - Baccich palota
Fiume legújabb és legszebb kávéháza

ÉHINSÉG VARSÓBAN ÉS LODZBAN.

KRAKO, okt. 12. (M. T. I.) A Nova Reforma jelenti, hogy Varsóban és Lodzban kitört az éhínség. Attól tartanak, hogy lázadás fog kitörni; naponta tömeges letartóztatások történnek.

Szerbia fegyverszünetet kér.

BUDAPEST, okt. 12. AZ EST CENZURAZOTT RÓMAI TAVIRATA JELENTI, HOGY SZERBIÁBAN LEIRHATATLAN AZ ELKESEREDÉS. A SZERB KORMÁNY HIVATALOSAN OLASZORSZÁGHOZ FORDULT AZZAL A KÉRELEMMEL, HOGY BARÁTSÁGOS UTON ESZKÖZÖLJÖN KI SZÁMÁRA FEGYVERSZÜNETET.

Visszavonulnak az oroszok Galiciában.

PRZEMYSL TELJESEN FELSZABADULT.

BUDAPEST, okt. 12. (Min. s. o.) A főhadiszállásról jelentik: Gyors előnyomulásunk a San felé felszabadította Przemyslt az ellenséges körülfal alól. Saját csapataink már bevonultak a várba. Ahol az oroszok még velünk szemben álltak, ott megtámadtuk és megvertük őket. A Sieniawa és a Lezajski-folyó felé való menekülésük közben tömegesen ejtettünk foglyokat.

HÖFER vezérőrnagy,
a vezérkari főnök helyettese.

BECS, okt. 12. A haditudósítók jelentik, hogy az oroszok Galiciában, valamint a Visztulától északra még mindig folytonosan visszavonulnak. Csapataink és a németek szüntelenül erősen üldözik őket. Számos helységbe, ahol néhány nap előtt még orosz helyőrség és orosz közigazgatás terpeszkedett, visszatértek az osztrák hatóságok. Az oroszok által okozott károkat gyorsan pótolják, a táviróvezetékek, vasutak és hidak immár teljesen helyre vannak állítva. Az oroszok nem garázdálkodtak túlságos mértékben, még a kozákok is emberiesen viselkedtek.

BUDAPEST, okt. 12. Bécsből jelentik, hogy a haditudósítók Przemyslbe viszik.

GRAZ, okt. 12. A Grazer Tagespost jelenti, hogy az oroszok veszteségei Przemyslnél halottakban és sebesültekben ötvenezer emberre tehető. A Przemysltől keletre és délre visszavonult ellenség helyzetét nagyon megnehezíti az hogy az oroszok visszavonuló orosz sereget csapataink Sambor-Drhoby irányában folyton üldözik.

Besztercenaszóból is kikergettük az oroszokat.

BUDAPEST, okt. 12. „Az Est” máramaros-szigeti tudósítója cenzurázott táviratban jelenti, hogy eddig hat ütközet volt. Az oroszok erősen visszavonulnak.

BUDAPEST, okt. 12. Besztercéről jelentik: Az oroszok fejvesztett menekülése jellemző.

LÁZADÓ HADIFOGLYOK.

LIPCSE, okt. 12. (M. T. I.) A crosseni fogolytáborból megkísérelt orosz kitérésnél megsebesült Schulz felügyelő belehalt sebeibe. Eddig hat ember esett áldozatul a fogolylázádnak.

A hallei fogolytáborban, ahol 8000 orosz fogoly kísérelt meg kitérés, a lázadást csírájában elfojtották.

EGY HŐS KATONA HALÁLA.

PRÁGA, okt. 12. (M. T. I.) Reif őrmester, aki a lublini harcokban nagyszerű, hősiesséssel kitűntette magát, amiért öfelsege azonnal őrmesterré léptette elő és pénzzel ajándékozta meg, szeptember tizenkettedikén elesett.

VISSZAUTASÍTOTT ANGOL KÖVETELÉS.

MILANO, okt. 12. (M. T. I.) Konstantinápoly hírek szerint Törökország elutasította Anglia újabb követelését is, hogy a Fekete-tengeri angol kereskedelmi hajóknak megengedje a visszatérést semleges vizekre. Törökország kijelenti, hogy nincs többé módjában a Dardanelláknál elhelyezett aknaövet eltávolítani.

Különben tegnap éjszaka óta menekülnek, amikor észrevették, hogy csapataink a bukovinai határtól nyugatra a Felső-Tisza irányában összeköttetést találtak azokkal a csapatrészekkel, amelyek Romulától északra vonulva kergették maguk előtt az ellenséget. Az oroszok szétszórva menekülnek. Futásuk iránya Körösmező. Most már biztos, hogy az oroszok Beszteree-Naszód megyéből is ki vannak kergetve.

A németek előnyomulása

Oroszlengyelországban.

BERLIN, okt. 12. A Daily Mail tegnapeste jelentette pétervári levelezőjének tudósítása szerint, hogy a németek négy főcsoportban nyomulnak elő Oroszlengyelországban. Három csoport Kaliszból és Bendzinből megy Varsó és Ivangorod felé, a negyedik csoport Krakótól a Visztula balpartján nyomul elő.

BERLIN, okt. 12. A főhadiszállás jelenti: A keleti hárszintéren az első és tizedik orosz sereg minden támadását keletporoszországi seregeink tizedikén visszaverték. A Sirvindt elleni orosz támadást szintén visszavertük és ezer oroszt elfogtunk. Déliengyelországban csapataink elei Groicytól keletre, Varsótól ötven kilométernyire délre elérték a Visztulát. A szibériai hadtest kétezer emberét elfogtuk. Az oroszok jelentése, hogy Augustovnál győztek koholt, mint a legtöbb orosz hivatalos hír. Emlékeztet, hogy az oroszok még a tannenbergi és insterburgi katasztrófákat is elhallgatták.

BERLIN, okt. 12. Az Est arról értesül, hogy Oroszlengyelországban a német csapatok feltámadással nyomulnak Ivangorod felé.

Antwerpen a németeké.

HIVATALOS JELENTÉS A NAGY OSTROMRÓL.

BERLIN, okt. 12. (Min. s. o.) A nagy főhadiszállásról jelentik október tizedikén este:

Mindössze tizenkét napig tartó ostrom után a kezünkbe került Antwerpen minden erődjével együtt. Szeptember huszonnyolcadikán esett az első lövés a külső erődvonal ellen, október elsején vetjük be rohammal az első erődt, október hatodikán és hetedikén ért át gyalogságunk és tüzérségünk az erősen megáradt és több mint négyszáz méter széles Neithe-szakaszon.

Október hetedikén a hágai egyezmény értelmében bejelentettük a város lövetését és miután a város parancsnoka kijelentette, hogy vállalja a felelősséget a bombázásért, éjfélkor az október hetedikéről nyolcadikára virradó éjszakán megkezdődött a város lövetése. Ezzel egyidejűleg a belső erődek ellen is megkezdődött a támadás. Október kilencedikén reggelre bevettük a belső vonal két erődjét és délután minden komolyabb ellenállás nélkül megszállhattuk a várost.

A valószínűleg erős védősereg eleinte hősiiesen védelmezte magát, mivel azonban végül gyalogsági és tengerészhadosztályi rohamával, ugyszintén hatalmas tüzérségi hatásával nem érezte magát elég erősnek, teljes rendetlenségben menekült. A védőseregben volt egy legujabban érkezett angol tengerészhadosztály is, ennek kellett volna az angol lapok jelentései szerint a védelem gerincét alkotnia.

A belga és angol csapatok felbomlásának okát mutatja az a körülmény, hogy az átadás iránti tárgyalásokat a polgármesterrel kellett folytatnia, miután a városban semmiféle katonai parancsnokság nem volt található. Az átadás megtörténtét Antwerpen eddigi kormányzósági karának főnöke erősítette meg. Az utolsó, még át nem adott erődeket csapataink megszállták: a foglyok számát még nem lehet áttekinteni, sok angol és belga katona Hollandiába menekült, ahol internálták őket. Mindenféle készletek óriási tömegekben jutottak birtokunkba.

Meghódítottuk tehát az utolsó belga erődt, a bevehetetlen Antverpent. A támadó csapatok rendkívüli feladatot oldottak meg és hősiességüket a császár avval jutalmazta meg, hogy vezetőjüknek, Beseler gyalogsági tábornoknak a pour le mérite érdemjelet adományozta.

BERLIN, okt. 12. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból, hogy a németek Sanctnikolausnál egy egész belga hátvédet elváltak és elfogtak.

BERLIN, okt. 12. A főhadiszállás jelenti: Az antwerpeni zsákmány pontosan még nem ismeretes, szintugy az elfogott, vagy Hollandiába menekült angolok és belgák száma sem.

BUDAPEST, okt. 12. (M. T. I. A sajtóbizottság engedélyével.) Belga tisztok szerint az angol segédesapatok igen későn érkeztek meg Antwerpenbe és nem volt lehetséges az angol nehéz ütegeket felállítani.

AMSTERDAM, okt. 12. (Corr. Bur.) A Telegraf jelenti: Egy államtisztviselő, aki éjnek idején hagyta el Antverpent, elbeszéli, hogy a bombázás nem csinált sok kárt a városban. Csak Berchem és a város délkeleti része van súlyosan megrongálva. A belga hadak Gandba, Bruggébe és Ostendébe futnak. Az északi erődek védősége a holland határra menekült, ahol lefegyverezték és Sas Van Gentbe internálták. Ugyanígy módon fegyverezték le 10.000 angol katonát, akik átlépték Hollandia határát.

Ugyanezen lap Flessingből a következőket jelenti: Több száz menekült belga katona érkezett ide és még néhány ezer fog megérkezni. A menekült katonákat különvonatokon vitték a menekültek táborába. A belgák kijelentették, hogy örülnek az internálásnak, mert nem szerettek volna a poroszok fogságába kerülni.

A Telegrafnak egy Rozendaalból eredő értesülése szerint a belgák és az angolok légberpítették a Schooten, Brashaet, Merxem, Capellen, Lillo és St. Gilles Elverselle erődeket.

A menekülő angol-belga hadak.

ROSENDAAL, okt. 12. (M. T. I. A sajtóbizottság engedélyével.) Hollandia nyugati és déli részein még mindig hallanak ágyudörgéseket, amelyek valószínűleg a menekülő antwerpeniek utóharcaitól erednek. A belga—angol sereg Ostendébe igyekszik. Well angol vezérkari ezredes elesett Antverpennél. A németek az elvonuló csapatokat oldalról gyilkos ágyutüzéssel üldözték, amit az angolok nagy vitézséggel viseltek el. A belgák pánikszzerűen menekültek a holland határra.

KÖLN, okt. 12. A Kölnische Zeitung jelenti Amsterdamból: Antwerpen lángokban áll és égése nem oltható, mert óriási vízhány uralkodik és kevés a tüzoltó. Néhány erődt a németek egyetlen lövéssel tönkretettek.

ROTTERDAM, okt. 12. A Rotterdamische Courant jelenti: Antwerpenben csak a déli pályaudvar szenvedett nagyobb károkat. Egyes házak kigyulladtak. A tűz oltásánál a német katonák is segítettek. A királyi palota és a központi pályaudvar sértetlen maradt. A német főhadiszállást az antwerpeni városi tanács közreműködésével állították fel.

AMSTERDAM, okt. 12. A Nieuw van der Dag-nak jelenti Terneuzenből: Az elfogott belga katonák számát huszezerre teszik.

DOUAI MEGSZÁLLÁSA.

ROTTERDAM, okt. 12. A németek megszállták Douait, Cambrai közelében.

A NÉMETEK GENT ELLEN VONULNAK.

BERLIN, okt. 12. (M. T. I.) A németeknek Antverpennél felszabadult csapatai Gent ellen vonulnak.

A FRANCIAK MEGTAMADJÁK BELFORTOT.

BÁSEL, okt. 12. (M. T. I.) Ideérkezett hírek szerint a franciák támadásra készülnek Belfort ellen.

PÁRIS BOMBÁZÁSA A LEVEGŐBŐL.

PÁRIS, okt. 12. (Corr. Bur.) A Havas-ügynökség jelenti: Két német repülőgép megjelent Páris felett és husz bombát dobáltak le a városra. A bombák három embert megöltek, tizemégyet pedig megsebesítettek. Egy bomba a Notre Dame tetejét találta, de nem okozott kárt. Egy másik bomba a Notre Daure-hoz közel levő tere esett. Francia aviatikusok üldözébe vették a német repülőgépeket.

TENGERI ÜTKÖZET?

BERLIN, okt. 12. (M. T. I.) Az Északi-tengeren, a Scheldétől nyugatra heves ágyúzás hallható. Valószínűnek tartják, hogy ott tengeri ütközet folyik.

ELSÜLYEDT FRANCIA TORPEDÓNASZÁDOK.

GENE, okt. 12. Toulon előtt a 338. és 347. számú francia torpedónaszádok összeütköztek. Mindkettő nyomban elsülyedt.

KIAUCSAU OSTROMA.

MILANO, okt. 12. Londonból táviratozzák: A Daily Telegraphnak jelenti Pekingből: Egy japán előcsapat, mely két század gyalogságból állott, elfoglalta Tsi-nan-fu állomást, mely a Schan-Tung vasút főállomása. Ma minden akadály nélkül birtokába jutott az állomás körül felhalmozott összes anyagoknak. A kínai hadsereg ötödik hadosztálya, amely tizezer emberből áll, nem messze táborozik és várakozó állásba helyezkedett. Kisebb incidensek folytonosan történnek.

A Schan-Tung vasút az ostrom alá vett Kiaucsau mögött van és a japánoknak erre a vasútra a németek elleni hadműveletek megkönnyítése céljából van szükségük.

ESSAD ULTIMÁTUMA BIB DODÁHOZ

DURAZZO, okt. 12. Esszad pasa, aki egészen magához ragadta a hatalmat, úgy hogy ellenségei is kénytelenek voltak neki meghódolni, nagyobb csapatot küldött az epiruszi bandák ellen. Miután Bib Doda folytatja embereivel Montenegró határán a guerilla-harcokat, Esszad pasa ultimátumban felszólítja, hogy a kormánynak engedelmessége, hagyjon fel a céltalan Ralandokkal, amelyek Montenegrót esetleg arra bírják, hogy megszállja Skutarit.

AZ UJ OLASZ HADÜGYMINISZTER.

ROMA, okt. 12. A Stefani-ügynökség jelenti: A király a lemondott Grandi hadügyminiszter helyébe Zuppelli tábornokot nevezte ki.

A franciaországi nagy csata.

BERLIN, okt. 12. A főhadiszállás jelenti: Lovasságunk Lille-től nyugatra tizedikén teljesen szétvert egy francia lovashadosztályt és Hazebroucknál egy másik hadosztályt szintén megvert. A frontvonalak nyugaton eddig nem vezettek döntésre.

A román király halála.

BUKAREST, okt. 12. Károly király halála szombaton reggel félöt órakor következett be. A halál közvetlen oka idült szívhártyagyulladás által előidézt hirtelen elerőtlenedés volt. A király az utolsó pillanatig beszélgetett a királynéval és fájdalom nélküli hunyt el.

A román kormány proklamációt intézett a néphez, melyben magasztalta az elhunyt király uralkodói erényeit. Az egész román nép szeretettel és bizalommal gyülekezik az új király köré, aki folytatni fogja a Gondviselés által nemzetének előirt hivatás teljesítését.

HIREK.

HÁZSÁRTOS BETEGEK

is akadnak ott, ahol sok a beteg. Nem esoda tehát, ha olykor panaszos hangok hangzanak ki a kivándorlók házaiban levő Vörös Kereszt-kórházból. A Tengerpart is kapott tegnap egy ilyen panaszos levelet, melyben az élelmezésre és a bánásmódra panaszok-dik egy sebesült.

Bár kétség sem fér hozzá, hogy a Vörös Kereszt-Egylet fiumei hölgyei a leggyöngédebb ápolásban részesítik a megsebesült hősöket és hogy a Vörös Kereszt vezetőségé és orvosi kara minden lehetőt elkövet a sebesült katonák kifogástalan ápolása és ellátása érdekében, mégis személyesen jártunk utána a dolognak, hogy közvetlen tapasztalatból állapíthassuk meg, vajjon jogosak-e ezek a sporadikus panaszok, vagy jogtalanok.

Végigjártuk ma délelőtt a kórház átalakított kivándorlók háza hatalmas termetét. Mindenütt a legnagyobb rend és tisztaság. Wickenburg István gróf kormányzó, a magyarországi Vörös Kereszt-Egylet főmegbizottja, mint mindennap, ma is ott tartózkodott a betegek között és figyelmét a legaprólékosabb dolgokra is kiterjesztette. A kegyelmes asszony fehér ápolónői kosztümjében személyesen segédkezett a kötözést végző orvosoknak.

A betegek élelmezése nem csak kifogástalan, hanem még többet kapnak nálunk, mint amennyit a Vörös Kereszt budapesti központja előír. Reggelre kávé és kenyeret kapnak az előirt rántott leves helyett, délben levest, jókora adag főtt húst és főzeléket, este meleg vacsorát. Azok a sebesültek, akiket az ellátásra nézve megkérdeztünk, kivétel nélkül azt a választ adták, hogy a koszt mennyisége teljesen kielégítő, minősége pedig kifogástalan. Persze akadtak olyanok, akik szívesebben ennének téstát főzelék helyett, mások pedig nemzeti eledelüket sürgettek, hanem e tekintetben az orvosoké a döntő szó és az élelmezés az ő dirigálásuk szerint történik, nem pedig a sebesültek gusztusa szerint. Matcovich János, a kivándorlók háza bérlője látja el a sebesültek élelmezését és minden tekintetben a legjobban kitesz magáért.

Leginkább azt panaszolják a sebesültek, hogy nem kaphatnak semmiféle szeszest italt. Holott a magyar gyomor megkivánna reggel egy pohárka pálinkát és egy kevés bor sem ártana a lábadozóknak. A Vörös Kereszt-Egyletnek több mint 2000 liter bora van beraktározva, jószívű emberek adományából gyűlt össze ez a tekintélyes mennyiség, aminek azonban semmi hasznát nem vehetik, mert a hadvezetőség szigorúan el-

tiltotta a sebesülteknek az alkoholos italok élvezetét és még egy pohárka bort sem kaphatnak az étkezésnél. Talán lehetne egy kis enyhítést kieszközölni ezen a szigorú rendszabályon, hiszen egy jó pohár bor nem volna ártalmára a betegeknek, inkább a gyógyulásukat segítené elő.

Azt is panaszolják egyes sebesültek, hogy nem engedik be a kórházba a látogatókat. Ez is a hadvezetőség intézkedésének tudható be, mert szigorúan elő van írva, hogy a sebesülteket csak is igazait rokonaik látogathatják. Ennek szigorú betartása mellett bizony egyetlen látogató sem tehetné be a lábát a fiumei kórházba, mert az itt fekvő sebesültek kivétel nélkül távoli vidékekre valók, egynek sincs közülük atyafisága Fiumében. De a Vörös Kereszt vezetői e tekintetben is több szabadságot engedélyeztek és nem gördítenek akadályt a délutáni 2-4 óra közötti látogatások elé. Persze nem bocsátanak be a sebesültekhez nagy tömegeket, ami a mostani járványveszélyes időkben csak dicséretes előrelátásnak a jele.

A szigorú bánásmód ellen is hallatszottak egyes panaszok. Azonban tagadhatatlan, hogy a leghumánusabb bánásmód mellett sem lehet egészen eltekinteni a szigorú. Hiszen katonákról van szó és a katonának az éltető eleme a fegyelem. E tekintetben sokat rontottak a Vörös Kereszt jószívű hölgyei, akik az első napokban valóságos anyai gyöngédséggel dédelgették, tejből-vajból fűrésztötték a sebesülteket, ellátták őket minden jóval, amit szemükszajuk csak megkivánt és bizony ennek a bánásmódnak kellemetlen következményei mutatkoztak. Részben a tömeges gyomorrontás, részben pedig a fegyelem lazulása. A lábadozó katonák maguk jártak le a konyhába a reggeliért és ebédért. Egyik-másik háromszor is jelentkezett, — akadt köztük akárhány egészséges gyomru gyerek, — és háromszor is megkapta a porcióját. Ennek azután az lett a sajnálatos következménye, hogy azoknak a fekvő betegeknek, akik nem mehettek le személyesen a konyhába, nem jutott menázi. Elették előlük az egészségesebbek. Ezen a visszasszágon radikális eszközökkel kellett segíteni és ez nem tetszik most egyes hadfiaknak.

Nem először jártunk ma a sebesültek között. De mai hosszas látogatásunk után is a legnagyobb megnyugvással távozhattunk a kivándorlók háza: sebesültjeink sorsa jó kezekbe van ott letéve!

(v. e.)

— Német hajó a fiumei kikötőben. Érdekes hajó futott be tegnap délután három órakor a fiumei kikötőbe, ahol a háború kitörése óta ugyancsak nagy a csend és megszűnt minden

forgalom. A berlini Rickmers-Linie hajóstársaság Mai Rickmers nevű hatalmas teherszállító-gőzöse érkezett hozzánk és 5460 tonna árut hozott magával. Nagymennyiségű kőolaj, görög bor, dohány, esztróanyag, gépek, fűge és mangánsav képezi a rakományát, melynek jórésze Antwerpennek, az akkor még belga Antwerpennek volt származéka, de azóta, hogy a Mai Rickmers utoljára elindult, alaposan megváltoztak az idők. A hajó július végén török vizeken tartózkodott. Konstantinápolyból indult el Antwerpen felé, de augusztus 4-én Markoni-telegrammot kapott, hogy kitört a háború és igyekeztek az Adria valamelyik semleges kikötőjébe elérni. Akadály nélkül jutott el Triesztig, ahol újabb parancs várt rá és Pólába kellett sietnie. Itt azt a megbízást kapta, hogy szállítson muniációt az akkor még az Adriában tartózkodó Goeben és Breslau német csatahajóknak. Ezt a parancsot azonban nem bírta teljesíteni, mert bár több ízben váltott drótnélküli táviratot a Goebennel, nem tudta megtalálni a legendás hajót, mely hihetetlen ügyességgel siklott ki az üldözésére indult angol-francia flotta gyűrűjéből. A Mai Rickmers ezután Sebenicóba ment és ott tartózkodott mostanáig. Tegnapelőtt indult el Sebenicóból és Fiuméba jött, hogy rakományát innen vasuton továbbítassa Németország felé. Természetesen az Antwerpennek szánt rakomány is Németországba kerül. A hajó további intézkedésig itt marad és Fiume lakossága bizonyára a legmelegebb barátsággal látja körében a derék németeket.

— A hét fertőző betegségei. A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében gyermekági lázban egy, vörhenyben és hastifuszban pedig két-két megbetegedés történt. A környékről egy vérhas-, egy vörheny-, hat hastifusz- és egy trachomaesetet jelentettek be.

— Az izraelita nőegyesület a sebesültekért és a szegényekért. A helybeli izraelita nőegyesület e hó 9-én tartott választmányi ülésén a fiumei Vörös Keresztnek 100 koronát és a galíciai menekültek számára 300 korona segélyt szavazott meg. Egyben elhatározta, hogy 40-50 helybeli szegény gyermeket a szükséges téli ruházattal fog ellátni, valamint a háború által károsult családok számára használt ruhákat fog gyűjteni. Ennek céljából az elnökség ezúton is felkéri az egyesület tagjait, hogy az e célra szánt ruhaneműket via Pomerio 30. szám alá — lehetőleg e hó 20-ig — szíveskedjenek küldeni.

— Adományok. Sugár József ur. az „Atlantica” hajózási társaság helybeli ügynőségének vezetője, 25.— koronát adományozott a Kereskedelmi és magántisztviselők egyesületének a háborúban elesett tisztviselők özvegyeinek segélyezésére. — A helybeli Schenker és Társa cég tisztviselői 88.50 koronát adományoztak a Kereskedelmi és magántisztviselők egyesületének a bevonult és állástalan tisztviselők segélyezésére; ezen összeg a tisztviselői kar októberi hozzájárulását képviseli. Az igazgatóság ezúton köszöni az adományokat.

— Hol lehet ingyen gypjút kapni? Mindazok, kik sapkák készítéséhez szükséges gypjút ingyen óhajtanak kapni, forduljanak ez ügyben Breisach virágkereskedéséhez.

— A gyermek balesete. Sertineich János 5 éves fia tegnap a Via Edmondo de Amicisen elesett és agyrázkódást szenvedett.

— Corso-mozi. Ezen élite-szórakozóhely újra megnyílt. Ma este „A fekete kéz” c. érdekes mozidramát adják elő.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadóvállalat (Murai Jenő.)

INGYEN SZERELEM!

fel a villamos berendezést mindazon t. vevőimnél, kik a csillárokat és a villamos berendezési tárgyakat nálam vásárolják be! „Metallum” legjobb vill. körték ára K 1.— drbja. Csermely elektrotechnikus „Unitás” műszaki vállalat. Fiume, via Amicis 9. (Telefon 2-92.)

A franciaországi nagy csata.

BERLIN, okt. 12. A főhadiszállás jelenti: Lovasságunk Liletől nyugatra tizediken teljesen szétvert egy francia lovashadosztályt és Hazebroucknál egy másik hadosztályt szintén megvert. A frontárcok nyugaton eddig nem vezettek döntésre.

A román király halála.

BUKAREST, okt. 12. Károly király halála szombaton reggel félöt órakor következett be. A halál közvetlen oka idült szívhártyagyulladás által előidéztet hirtelen elerőtlenedés volt. A király az utolsó pillanatig beszélgetett a királynéval és fájdalom nélkül hunyt el.

A román kormány proklamációt intézett a néphez, melyben magasztalta az elhunyt király uralkodói erényeit. Az egész román nép szeretettel és bizalommal gyülekezik az új király köré, aki folytatni fogja a Gondviselés által nemzetének előirt hivatás teljesítését.

HIREK.

HÁZSÁRTOS BETEGEK

is akadnak ott, ahol sok a beteg. Nem csoda tehát, ha olykor panaszos hangok hangzanak ki a kivándorlólázból. A Tengerpart is kapott tegnap egy ilyen panaszos levelet, melyben az élelmezésre és a bánásmódra panaszok dik egy sebesült.

Bár kétség sem fér hozzá, hogy a Vörös Kereszt-Egylet fiumei hölgyei a leggyöngédebb ápolásban részesítik a megsebesült hősöket és hogy a Vörös Kereszt vezetősége és orvosi kara minden lehetőt elkövet a sebesült katonák kifogástalan ápolása és ellátása érdekében, mégis személyesen jártunk utána a dolognak, hogy közvetlen tapasztalatból állapíthassuk meg, vajjon jogosak-e ezek a sporadikus panaszok, vagy jogtalanok.

Végigjártuk ma délelőtt a kórházzá átalakított kivándorlólázból hatalmas termet. Mindenütt a legnagyobb rend és tisztaság. Wickenburg István gróf kormányzó, a magyarországi Vörös Kereszt-Egylet főmegbizottja, mint mindennap, ma is ott tartózkodott a betegek között és figyelmét a legaprólékosabb dolgokra is kiterjesztette. A kegyelmes asszony fehér ápolónői kosztümjében személyesen segédkezett a kötözést végző orvosoknak.

A betegek élelmezése nem csak kifogástalan, hanem még többet kapnak nálunk, mint amennyit a Vörös Kereszt budapesti központja előír. Reggelire kávé és kenyert kapnak az előirt rántott leves helyett, délben levest, jókora adag főtt húst és főzeléket, este meleg vacsorát. Azok a sebesültek, akiket az ellátásra nézve megkérdeztünk, kivétel nélkül azt a választ adták, hogy a koszt mennyisége teljesen kielégítő, minősége pedig kifogástalan. Persze akadtak olyanok, akik szívesebben enének téstát főzelék helyett, mások pedig nemzeti eledelüket sürgették, hanem e tekintetben az orvosoké a döntő szó és az élelmezés az ő dirigálásuk szerint történik, nem pedig a sebesültek gusztusa szerint. Mateovich János, a kivándorlólázból látja el a sebesültek élelmezését és minden tekintetben a legjobban kitesz magáért.

Leginkább azt panaszolják a sebesültek, hogy nem kaphatnak semmiféle szeszes italt. Holott a magyar gyomor megkivánna reggel egy pohárka pálinkát és egy kevés bor sem ártana a lábadozóknak. A Vörös Kereszt-Egyletnek több mint 2000 liter bora van beraktározva, jószívű emberek adományából gyűlt össze ez a tekintélyes mennyiség, aminek azonban semmi hasznát nem vehetik, mert a hadvezetőség szigorúan el-

tiltotta a sebesülteknek az alkoholos italok élyeztetését és még egy pohárka bort sem kaphatnak az étkezésnél. Talán lehetne egy kis enyhítést kieszközölni ezen a szigorú rendszabályon, hiszen egy jó pohár bor nem volna ártalmára a betegeknek, inkább a gyógyulásukat segítené elő.

Azt is panaszolják egyes sebesültek, hogy nem engedik be a kórházba a látogatókat. Ez is a hadvezetőség intézkedésének tudható be, mert szigorúan elő van írva, hogy a sebesülteket csakis igazolt rokonaik látogathatják. Ennek szigorú betartása mellett bizony egyetlen látogató sem tehetné be a lábát a fiumei kórházba, mert az itt fekvő sebesültek kivétel nélkül távoli vidékekre valók, egynek sincs közülük atyafisága Fiumében. De a Vörös Kereszt vezetői e tekintetben is több szabadságot engedélyeztek és nem görditenek akadályt a délutáni 2—4 óra közötti látogatások elé. Persze nem bocsátanak be a sebesültekhez nagy tömegeket, ami a mostani járványveszélyes időkben csak dicséretes előrelátásnak a jele.

A szigorú bánásmód ellen is hallatszotak egyes panaszok. Azonban tagadhatatlan, hogy a leghumánusabb bánásmód mellett sem lehet egészen eltekinteni a szigorú. Hiszen katonákról van szó és a katonának az éltető eleme a fegyelem. E tekintetben sokat rontottak a Vörös Kereszt jószívű hölgyei, akik az első napokban valóságos anyai gyöngédséggel dédelgették, tejből-vajból fűrésztötték a sebesülteket, ellátták őket minden jóval, amit szemük-szájuk csak megkivánt és bizony ennek a bánásmódnak kellemetlen következményei is mutatkoztak. Részben a tömeges gyomorrontás, részben pedig a fegyelem lazulása. A lábadozó katonák maguk jártak le a konyhába a reggeliért és ebédért. Egyik-másik háromszor is jelentkezett, — akadt köztük akárhány egészséges gyomru gyerek, — és háromszor is megkapta a porcióját. Ennek azután az lett a sajnálatos következménye, hogy azoknak a fekvő betegeknek, akik nem mehettek le személyesen a konyhába, nem jutott menázi. Elették előlük az egészségesebbek. Ezen a visszásságon radikális eszközökkel kellett segíteni és ez nem tetszik most egyes hadfiaknak.

Nem először jártunk ma a sebesültek között. De mai hosszas látogatásunk után is a legnagyobb megnyugvással távozhattunk a kivándorlólázból: sebesültjeink sorsa jó kezekbe van ott letéve! (v. e.)

— Német hajó a fiumei kikötőben. Érdekes hajó futott be tegnap délután három órakor a fiumei kikötőbe, ahol a háború kitörése óta ugyancsak nagy a csend és megszűnt minden

forgalom. A berlini Riekmers-Linie hajóstársaság Mai Riekmers nevű hatalmas teherszállító-gőzöse érkezett hozzánk és 5460 tonna árut hozott magával. Nagymennyiségű kőolaj, görög bor, dohány, eszterganyag, gépek, fűge és mangánsav képezi a rakományát, melynek jórésze Antwerpennek, az akkor még belga Antwerpennek volt szánva, de azóta, hogy a Mai Riekmers utoljára elindult, alaposan megváltoztak az idők. A hajó július végén török vizeken tartózkodott. Konstantinápolyból indult el Antwerpen felé, de augusztus 4-én Markoni-telegramot kapott, hogy kitört a háború és igyekezzen az Adria valamelyik semleges kikötőjébe elérni. Akadály nélkül jutott el Triesztig, ahol újabb parancs várt rá és Pólába kellett sietnie. Itt azt a megbízást kapta, hogy szállítson municiót az akkor még az Adriában tartózkodó Goeben és Breslau német csatabajóknak. Ezt a parancsot azonban nem bírta teljesíteni, mert bár több ízben váltott drótnélküli táviratot a Goebennel, nem tudta megtalálni a legendás hajót, mely hihetetlen ügyességgel siklott ki az üldözésére indult angol-francia flotta gyűrűjéből. A Mai Riekmers ezután Sebenicóba ment és ott tartózkodott mostanáig. Tegnapelőtt indult el Sebenicóból és Fiuméba jött, hogy rakományát innen vasuton továbbítsa Németország felé. Természetesen az Antwerpennek szánt rakomány is Németországba került. A hajó további intézkedésig itt marad és Fiume lakossága bizonyára a legmelegebb barátsággal látja körében a derék németeket.

— A hét fertőző betegségei. A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében gyermekági lázban egy, vörhenyben és hastifuszban pedig két-két megbetegedés történt. A környékről egy vérhas-, egy vörheny-, hat hastifusz- és egy trachomaesetet jelentettek be.

— Az izraelita nőegyesület a sebesültekért és a szegényekért. A helybeli izraelita nőegyesület e hó 9-én tartott választmányi ülésén a fiumei Vörös Keresztnek 100 koronát és a galíciai menekültek számára 300 korona segélyt szavazott meg. Egyben elhatározta, hogy 40—50 helybeli szegény gyermeket a szükséges téli ruházattal fog ellátni, valamint a háború által károsult családok számára használt ruhákat fog gyűjteni. Ennek céljából az elnökség ezután is felkéri az egyesület tagjait, hogy az e célra szánt ruhaneműket via Pomerio 30. szám alá — lehetőleg e hó 20-ig — szíveskedjenek küldeni.

— Adományok. Sugár József ur, az „Atlantica“ hajózási társaság helybeli ügynőségének vezetője, 25.— koronát adományozott a Kereskedelmi és magántisztviselők egyesületének a háborúban elesett tisztviselők özvegyeinek segélyezésére. — A helybeli Schenker és Társa cég tisztviselői 88.50 koronát adományoztak a Kereskedelmi és magántisztviselők egyesületének a bevonult és állástalan tisztviselők segélyezésére; ezen összeg a tisztviselői kar októberi hozzájárulását képviseli. Az igazgatóság ezután köszöni az adományokat.

— Hol lehet ingyen gypjút kapni? Mindazok, kik sapkák készítéséhez szükséges gypjút ingyen óhajtanak kapni, forduljanak ez ügyben Breisach virágkereskedéséhez.

— A gyermek balesete. Sertincich János 5 éves fia tegnap a Via Edmondo de Amicisen elesett és agyrázkódást szenvedett.

— Corso-mozi. Ezen élite-szórakozóhely újra megnyílt. Ma este „A fekete kéz“ c. érdekesítő mozidramát adják elő.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia“ nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadóvállalat (Murai Jenő.)

INGYEN SZERELEM!

fel a villamos berendezést mindazon t. vevőimnél, kik a csillárokat és a villamos berendezési tárgyakat nálam vásárolják be! „Metallum“ legjobb vill. körték ára K 1.— drbja. Csermely elektrotechnikus „Unitás“ műszaki vállalat. Fiume, via Amicis 9. (Telefon 2-92.)

